

Przedmiotowy System Oceniania z języka polskiego w klasach

IV-VIII szkoły podstawowej

Rok szkolny 2020/2021

I Cele i zadania PSO

1. PSO ma na celu czytelne przedstawienie wymagań i kryteriów oceny umiejętności i wiedzy ucznia gimnazjum z zakresu kształcenia literackiego i językowego.
2. Wymagania edukacyjne są zgodne z najnowszą podstawą programową z języka polskiego.
3. PSO z języka polskiego jest zgodny z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania Samorządowej Szkoły Podstawowej w Nowym Folwarku
4. Wszystkie oceny i kryteria oceniania są jawne; uczeń i jego rodzice mają prawo do informacji zwrotnej dotyczącej samej oceny oraz kryteriów, wg których została ona postawiona. Prace pisemne (testy, prace klasowe, dyktanda, karty pracy itp.) są do wglądu u nauczyciela; rodzice mogą się z nimi zapoznać w czasie wyznaczonym do kontaktów nauczyciele – rodzice (wywiadówki, dyżury nauczycielskie, inne umówione wizyty)

II Formy i sposoby oceniania

1. W semestrze przewiduje się:
  - jedną pracę klasową
  - co najmniej 1 sprawdzian ze znajomości treści omawianych lektur
  - co najmniej 2 dłuższe wypowiedzi pisemne (wypracowania),
  - co najmniej 1 sprawdzian gramatyczny
  - co najmniej 2 sprawdziany ortograficzne (np. dyktanda),
  - co najmniej 1 tekst do opanowania pamięciowego,
  - ocenę zeszytu (zeszyt kontrolowany jest na bieżąco przy okazji sprawdzania prac pisemnych),
  - co najmniej 1 ocenę za wypowiedź ustną.
2. Warunki poprawiania uzyskanych wyników:
  - Uczeń ma prawo do poprawienia częściowej oceny niedostatecznej (dotyczy sprawdzianów i prac klasowych), a w sytuacjach szczególnych także innych ocen. Poprawa taka odbywa się w czasie wyznaczonym przez nauczyciela.
  - Uczeń ma prawo wnioskować do nauczyciela o podwyższenie przewidywanej oceny semestralnej lub rocznej z języka polskiego, jeśli średnia ocen uzyskanych z prac klasowych i sprawdzianów wskazuje na podwyższenie takiej oceny. Taki wniosek uczeń powinien złożyć nie później niż 5 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnej Rady Pedagogicznej.
3. Ocena semestralna i roczna nie jest średnią arytmetyczną zdobytych ocen częściowych. Wpływ na ocenę semestralną i roczną będzie miała średnia ocen ważonych (tabela poniżej).
4. Prace klasowe, sprawdziany, dyktanda są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, o kartkówkach (materiał z trzech ostatnich lekcji) nauczyciel nie musi uprzedzać uczniów.
5. Uczeń ma prawo trzy razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez żadnych sankcji – dotyczy klas 4. i 5. W klasach 6-8 może zrobić to dwukrotnie.

6. W pierwszym dniu po dłuższej (co najmniej tygodniowej) nieobecności usprawiedliwionej wobec ucznia nie są stosowane żadne sankcje z tytułu nieprzygotowania do lekcji.

III Obszary podlegające ocenianiu:

1. W zakresie mówienia:

- wypowiedzanie się na temat otaczającej rzeczywistości, tekstów literackich i innych tekstów kultury,
- wygłaszając teksty z pamięci, mówi płynnie, z poprawną i wyraźną artykulacją oraz dykcją, akcentowaniem intonacją, pauzowaniem i tempem.

2. W zakresie czytania:

- czytanie dłuższych tekstów literackich (lektury) – sprawdzian ze znajomości treści
- ciche i głośne czytanie ze zrozumieniem różnego rodzaju tekstów z uwzględnieniem celu (informacja, przeżycie, perswazja...).

3. W zakresie pisania:

- redagowanie wypowiedzi pisemnych w formach określonych w programie nauczania:
- redagowanie prac z troską o kompozycję, sprawność stylistyczną oraz poprawność gramatyczną, interpunkcyjną i ortograficzną, a także estetykę zapisu.

4. W zakresie odbioru dzieła literackiego i innych tekstów kultury:

- znajomość terminów literackich w zakresie odpowiadającym danej klasie,
- analiza i interpretacja utworów literackich i innych tekstów kultury.

5. W zakresie umiejętności gramatycznych i ortograficznych:

- znajomość i umiejętność stosowania pojęć z zakresu nauki o języku,
- znajomość i umiejętność stosowania zasad ortograficznych i interpunkcyjnych.

IV Kryteria oceny semestralnej i rocznej

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,

- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,

- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Ocena klasyfikacyjna ustalana jest w oparciu o system średniej ważonej.

Średnia ważona	$S < 1,5$	$1,5 \leq S < 2,5$	$2,5 \leq S < 3,5$	$3,5 \leq S < 4,5$	$4,5 \leq S < 5,5$	$S \geq 5,5$
Ocena	1	2	3	4	5	6

V Kryteria ocen cząstkowych:

Wartość oceny cząstkowej (za czytanie, ćwiczenie gramatyczne, dyktanda, recytację, napisanie zaproszenia, zredagowania notki prasowej, przedstawienie prezentacji, analizę i interpretację dzieła poetyckiego, znajomość lektury itp.) nauczyciel ustala w oparciu o wymagania zawarte w podstawie programowej. Nauczyciel jest zobowiązany je przedstawić (wymagania i kryteria, którymi się kierował) na żądanie ucznia lub jego opiekuna.

Przykładowo

- w dłuższej wypowiedzi pisemnej ocenie (w postaci odpowiedniej ilości punktów) podlega:
  - zgodność z tematem,
  - kompozycja i forma wypowiedzi,
  - poprawność językowa, styl,
  - poprawność ortograficzna i interpunkcyjna,
  - graficzny zapis tekstu,
  - kompetencje kulturowe i literackie;

Natomiast w dyktandach obowiązują następujące kryteria oceniania:

- 0 błędów ortograficznych i interpunkcyjnych – stopień celujący,
- 1 błąd ortograficzny – stopień bardzo dobry,
- 2 błędy ortograficzne – stopień dobry,
- 3 – 4 błędów ortograficznych – stopień dostateczny,
- 5- 6 błędów ortograficznych – stopień dopuszczający,

Stałe kryteria obowiązują w przypadku prac klasowych, testów i sprawdzianów

100% - ocena celująca

90 % - 99 % - ocena bardzo dobra

73 % - 89 % - ocena dobra

50 % - 72 % - ocena dostateczna

35 % - 49 % - ocena dopuszczająca

0 % - 34 % - ocena niedostateczna

Poszczególnym formom aktywności uczniów przyporządkowuje się następujące wagi

Prace klasowe, sukcesy w konkursach, zawodach i olimpiadach	Egzaminy próbne, badania umiejętności, sprawdziany	Odpowiedzi ustne, kartkówki, dyktanda, recytacje, prace dodatkowe	Zadania domowe, referaty, wystąpienia, prezentacje, projekty edukacyjne	Praca na lekcji, aktywność podczas zajęć i pozalekcyjna, praca w grupach, zeszyt
7	5	3	2	1

W ocenach bieżących dopuszcza się stosowanie ocen ze znakiem „+” oraz „-” z wyjątkiem ocen:

niedostateczny (1) i celujący (6). Wartości „+” i „-” są uwzględniane przy wazeniu ocen wg ustawień programu dziennika elektronicznego.

VI DOSTOSOWANIE PSO Z JĘZYKA POLSKIEGO DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI

1. Uczniowie posiadający opinię PPP, w tym o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nie można zejść poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego.
3. Należy oceniać ucznia według kryteriów ogólnodostępnych przy jednoczesnym uwzględnianiu wkładu pracy i wysiłku adekwatnego do jego możliwości.

W trakcie NAUCZANIA ZDALNEGO mogą ulec modyfikacji niektóre zapisy w WZO i PSO (dotyczące np. form, sposobów i częstotliwości oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów).

Poszczególnym formom aktywności uczniów przyporządkowuje się następujące wagi:

prace klasowe, sukcesy w konkursach, zawodach i olimpiadach	egzamin y próbne, badania umiejętności, sprawdziany, odpowiedzi ustne, kartkówki, dyktanda, recytacje, prace dodatkowe	zadania domowe, referaty, wystąpienia, prezentacje, projekty edukacyjne, praca na lekcji, aktywność podczas zajęć i pozalekcyjna,
3	2	1

W przypadku nieobecności ucznia na lekcjach odbywających się zdalnie, uczeń ma obowiązek uzupełnić materiał, korzystając z pomocy koleżeńskiej.

Opr. Beata Królikowska, Magdalena Szambelan, Przemysław Nowak